

STANOWISKO nr 9/2016

**Konwentu Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 22 września 2016 roku**

**w sprawie wdrażania w Województwie Kujawsko-Pomorskim programów
operacyjnych perspektywy finansowej UE 2014-2020**

Konwent Wójtów negatywnie ocenia zaawansowanie wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz część mechanizmów wdrażania programu.

Konwent zwraca uwagę Instytucji Zarządzającej, którą jest Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, **że mija już trzeci rok perspektywy finansowej 2014-2020.**

W tym czasie IZ uruchomiła zaledwie pierwsze konkursy w niektórych działaniach.

Zaproponowana przez IZ (Zarząd Województwa) formuła „polityki terytorialnej”, w ocenie Konwentu, nie sprawdza się. Komitety sterujące obszarów rozwoju społeczno-gospodarczego (powiatowe) w praktyce stały się bezwonnymi ciałami, których obowiązkiem jest zapisanie w strategiach treści dyktowanych przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego. Nie sprawdziło się również hasło lansowane przez pracowników UM na początku prac nad strategiami „okreście swoje marzenia, a po tym przymierzmy do nich pieniądze”. Z biegiem prac nad strategiami, pieniędzy ubywało, a rozczarowanie narastało i narasta w dalszym ciągu.

W tym kontekście niezrozumiała dla gmin pozostaje formuła negocjacji strategii z Instytucją Zarządzającą. Po jednym spotkaniu w UM, w wielu przypadkach bez udziału członków zarządu województwa, negocjacje praktycznie zostały zakończone bez końcowych konkluzji, natomiast nastąpił powrót do korespondencyjnego dyktowania zapisów w strategiach przez pracowników UM.

Według pierwotnych zapowiedzi proces ten miał być zakończony podpisaniem formalnych porozumień między IZ i przedstawicielami ORSG. Nic takiego nie nastąpiło, a IZ rozpoczęła ogłaszanie konkursów dedykowanych „polityce terytorialnej”, również w działaniach, w których w dalszym ciągu wymuszane są na gminach korekty finansowe, ograniczające poziom dofinansowania.

Przedstawiciele gmin nie wyobrażają sobie sytuacji, w której będą mogły skorzystać z dofinansowania na poziomie 20 %, kiedy poziom dofinansowania wynikający z programu wynosi 85%, czego przykładem może być realizacja PI 10 a. Również zasady liczenia miejsc w przedszkolach są niejasne i nie uwzględniają rzeczywistej sytuacji w samorządach. Ustawowy

obowiązek zapewnienia od 2017 roku miejsc dla wszystkich chętnych dzieci 3-letnich oraz powrót do przedszkoli dzieci 6 - letnich powodują, że miejsc w przedszkolach nadal będzie brakować. W poprzednim okresie finansowania UE, w województwie kujawsko – pomorskim tylko symboliczne środki zostały przeznaczone na rozwój infrastruktury przedszkolnej. Sytuację w edukacji przedszkolnej miał zmienić bieżący okres finansowania. Analizując diagnozy poszczególnych ORSG i ilości projektów istnieje duże zapotrzebowanie na tworzenie nowych miejsc w opiece przedszkolnej, jednak przy tak małych środkach, w stosunku do potrzeb problem ten dalej pozostanie nierozwiązany.

W części Priorytetów Inwestycyjnych (PI) zapisano, że projekt uzyska dodatkowe punkty przy ocenie, jeśli będzie wynikał z gminnego programu rewitalizacji. Problem polega jednak na tym, że konkursy już się rozmiągają czasowo z programami rewitalizacji i wszystko wskazuje na to, że co raz bardziej będą się rozmiagały, przynajmniej przez dwa najbliższe lata.

Konwent sprzeciwia się również praktyce narzucania gminom wykonawców projektów z góry wybranych przez IZ, co ostatnio miało miejsce w przypadku EFS. Takie metody wdrażania programu przez IZ wprowadzają chaos do systemu i dezorientują beneficjentów.

Konwent Wójtów oczekuje od IZ uporządkowania procedur wdrażania i zakończenia etapów pośrednich, które w dalszym ciągu blokują efektywne wdrażanie programu.

Konwent apeluje do Zarządu Województwa o zweryfikowanie swojego podejścia do współfinansowania przez gminy budowy ciągów pieszo-rowerowych przy przebudowywanych drogach wojewódzkich. Żądanie od gmin współudziału finansowego na poziomie około i ponad jednego miliona złotych w realizacji zadań własnych samorządu województwa, bez jakiegokolwiek mechanizmu kompensującego, przyjmujemy jako nieporozumienie, a wręcz wyraz arogancji Zarządu Województwa w stosunku do gmin. Żądane kwoty pozbawia gminy możliwości ubiegania się o środki UE na projekty o wartości kilku milionów każdy. Takie działania Zarządu Województwa to zaprzeczenie zasad polityki spójności. Czy to oznacza, że Województwo Kujawsko-Pomorskie jest już na ścieżce bankructwa?

Niepokojąca dla gmin i społeczności lokalnych jest również stagnacja we wdrażaniu przez Zarząd Województwa strategii rozwoju lokalnego kierowanych przez społeczność (RLKS). Strategii przeszły długi proces weryfikacji, natomiast lokalne grupy działania nie mają decyzji Urzędu Marszałkowskiego o możliwości ogłaszania konkursów. W zamian mieszkańcy województwa otrzymują informacje z kolejnych konferencji prasowych Marszałka i pracowników Urzędu Marszałkowskiego o „ogromie środków” kierowanych do gmin i społeczności lokalnych.

W tym kontekście ponownie przypominamy Zarządowi Województwa, że **mija trzeci rok perspektywy finansowej 2014-2020.**

Przykładem braku spójności metodologicznej i faktycznej jest procedura opracowywania wcześniej wspomnianych programów rewitalizacji. Kilkanaście dni temu po około trzech miesiącach oceny zostały ogłoszone przez UM wyniki oceny wniosków o dofinansowanie opracowania programów rewitalizacji. Zapowiadany jest kolejny konkurs, którego wyniki, należy zakładać pojawią się około drugiego kwartału 2017 roku. Tak więc pierwsze programy, to przełom 2016/17 roku, a ostatnie ? - na razie termin nieznany.

Konwent wyraża pogląd, że w powstałej sytuacji realizacja tych programów może być tylko częściowa.

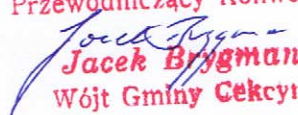
W związku z powstałymi opóźnieniami oraz nadmiernym skomplikowaniem procedur, wójtowie gmin wiejskich oświadczają, że nie przyjmują i nie przyjmą współodpowiedzialności za ich skutki.

Problemem natury ogólnej są obowiązujące systemy zarządzania programami operacyjnymi, w większości wynikające z metodologii narzucanej przez Komisję Europejską i pakiety dokumentów UE. Wielość różnego rodzaju komitetów sterujących, monitorujących i tym podobnych oraz udział w nich przedstawicieli licznych podmiotów prowadzi do co raz większej inercji systemu i faktycznemu rozmyciu odpowiedzialności. Efekt jest taki, że wszyscy zaangażowani są pozornie w proces podejmowania decyzji, jednocześnie nikt nie ma realnego wpływu na konkretne decyzje, a to z kolei prowadzi do rozmycia odpowiedzialności.

W związku z powyższym Konwent postuluje zainicjowanie dyskusji, która doprowadzi do uproszczenia systemów zarządzania programami operacyjnymi, co wydaje się być możliwe po okresowym przeglądzie ich realizacji, po 2018 roku.

Ponadto Konwent zwraca uwagę na kumulację zadań do realizacji w krótkim czasie, spowodowaną opóźnieniami w ogłaszaniu konkursów, co w konsekwencji wpłynie na ograniczenie czasu realizacji tych zadań przez wykonawców, wzrost cen oraz możliwość wystąpienia braku środków w niektórych samorządach na wkład własny.

Mając na uwadze realizację najpilniejszych do realizacji zadań wynikających z opracowanych strategii obszarowych, wnioskujemy do Zarządu Województwa o podejmowanie kolejnych działań umożliwiających przesunięcie środków finansowych spoza polityki terytorialnej na konkursy które cieszą się największym zainteresowaniem samorządów.

Przewodniczący Konwentu

Jacek Brygman
Wójt Gminy Ciekocin